

تهیه کننده: اگر روزی به سر تان زد که یک تهیه کننده موفق بشوید، بدانید که تهیه کننده مسئول و گرداننده پروژه تولید، امور اقتصادی و بودجه فیلم است که یا خودش سرمایه گذار است یا با سرمایه ای که دیگران در اختیارش گذاشته اند، پروژه تولید فیلم را هدایت می کند.

حمایت یعنی تشویق

ارغوان غلامی

عکس: مجتبی اسماعیل زاد

فیلم «دیار مهر» مستندی از آذربایجان غربی است که امسال در جشنواره رشد حضور داشت. سعیده حمزه لو، کارگردان این فیلم، متولد سال ۱۳۷۵ است و معماری می خواند. می گوید فیلم سازی را خیلی دوست دارد، اما در کنار درس و کارش.

سراغ یک آتلیه در ارومیه و دوربینی را برای مدت کوتاهی امانت گرفتم و راه اادم و رفتم از مکان های تاریخی فیلم گرفتم. بعد تصویرها را در همان آتلیه تدوین کردیم.

پس موسیقی روی فیلم از کجا آمد؟

موسیقی را با کمک مربی سه تارم روی فیلم گذاشتم.

پس سه تار هم می زنی؟

بله چهار سال است که سه تار می زنم. اوایل تار دوست داشتم، اما زمانی که برای ثبت نام رفتم، متوجه شدم تار بزرگ تر از سه تار است و یادگیری آن سخت تر و بهرغم میل سه تار را انتخاب کردم، ولی حالا بعد از چهار سال شیفته اش شده ام.

چرا موسیقی فیلم را خودت نزدی؟

اول یک موسیقی آذربایجانی را با سه تار زدم و ضبط کردم و با کمک معلم روی فیلم گذاشتم، اما آموزش و پرورش قبول نکرد و گفت ریتم تند دارد و باید از یک آذری ملایم تر استفاده کنم.

می خواهی فیلم سازی را ادامه بدهی؟

نه، به هیچ وجه.

چرا؟

چون دست تنها هستم و جایی و کسی نیست که حمایت کند.

عمه ام کمک کردم و چون از فیلم سازی خوشم آمد تصمیم گرفتم خودم هم امتحان کنم.

موضوع فیلم دیار مهر چیست؟
دیار مهر فیلم مستندی است از شهر ارومیه، مکان های تاریخی و فرهنگی و قدمت آن.

چطور شروع کردی به ساختن این مستند؟

وقتی در مدرسه زمان برگزاری جشنواره فیلم رشد را اعلام کردند، ایده ام را به مسئولان مدرسه گفتم و کمک خواستم. مدیر دبیرستان گفت که حمایت می کنند. بعد از آن رفتم

امسال کنکور هنر می دهی درست است؟

بله، اما فعلاً مشغول کار هستم.

پیش پدرت؟

بله، پدرم شرکت ساختمانی دارد. دو سال است که تابستان ها می آیم اینجا.

پس درس چی؟

در مدرسه معماری می خوانم و اینجا سر ساختمان کار را یاد می گیرم.

منظورت دقیقاً چه کاری است؟

نظارت ساختمان.

چطور شد که رفتی سراغ فیلم سازی؟

چندبار در ساختن فیلم کوتاه به دختر

سینمو فتوگراف

حراجی تاریخ

حالا سینما کم کم پا می گرفت. «خان بابا معترضی» را پنجمین نفری می دانند که فیلم گرفت، ولی در واقع او اولین فیلم بردار حرفه ای ایران است. سال ها قبل، مظفرالدین شاه، میرزا ابراهیم خان عکاس باشی، پدرش میرزا صنیع الدوله و روسی خان دستی به این دوربین برده و تصاویری هر چند کوتاه ثبت کرده بودند، اما خان بابا معترضی داستان جدایی دارد. در یکی از روزها معترضی

که از جمله پسرهای خوش تیپ آن زمان هم بوده، راهی فرنگ می شود و پس از تحصیل در پاریس، می شود رفیق گرمابه و گلستان پسر رئیس شرکت «گومون».

رئیس شرکت گومون هم

که خیلی دست و دلباز

بوده و پسر عزیز

دردانه ای هم داشته

به پاس دوستی این

دو؛ یعنی خان بابای

خودمان و پسرش،

مقداری تجهیزات

فیلم برداری به عنوان توراخی به خان بابا معترضی می دهد. خان بابا معترضی با این تجهیزات به تهران می آید. در راه حراجی دولت را می بیند که وسایل سینماتوگرافی عهد مظفرالدین شاه را به حراج گذاشته است. این بار قرعه به نام معترضی می افتد و

طلسم سینما که

از ناصرالدین

شاه شروع شد،

در یک حراجی،

سال ها بعد، به

واژه‌نامه

راش: اولین نسخه قابل نمایش تصاویر فیلم‌برداری شده که هم‌زمان با مراحل تولید، کارگردان، فیلم‌بردار، تهیه‌کننده و گاه تدوینگر آن را بازبینی می‌کنند تا اشکالات کار مشخص و در صورت نیاز در فیلم‌برداری مجدد برطرف شود.

جنبش‌های سینمایی

موج نوی ژاپن

جنبشی در سینمای ژاپن که در اواخر دهه پنجاه آغاز شد و تا دهه هفتاد ادامه یافت. این جنبش برخلاف موج نوی فرانسه^۱ از استودیوها آغاز شد. هر چند فیلم‌سازان این جنبش دیدگاه‌هایی مشابه فیلم‌سازان فرانسوی داشتند و در پی قاعده‌شکنی از سرمشق‌های سینمایی بودند. فیلم‌سازان جنبش موج نوی ژاپن بیشتر به سؤال‌انگیز کردن، تحلیل کردن، نقد کردن و ویران کردن قراردادهای اجتماعی می‌پرداختند. تأثیرگذارترین فیلم‌ساز موج نوی ژاپن، «ناگیسا اشیما» روشنفکری مبارز و افراطی است که در دانشگاه کیوتو در رشته تاریخ سیاسی و حقوق تحصیل کرده است. فهرمانان فیلم‌های اشیما افرادی بودند که آشکارا ضد جامعه مدرن ژاپن موضع می‌گرفتند و درون‌مایه همیشگی فیلم‌هایشان بیماری این جامعه بود. او را نخستین فیلم‌ساز ژاپنی معرفی کردند که منحصرأ به مسائل ژاپنی بودن در دنیای امروز می‌پردازد. اشیما فرهنگ سینمایی و تاریخ گذشته ژاپن را رد می‌کرد. حتی در اولین فیلم‌هایش به‌جای پیروی از پیشکسوت‌های بزرگ ژاپنی نشانه‌هایی از موج نوی فرانسه دیده می‌شود. از دیگر کارگردان‌های این جنبش می‌توان به ماساشیرو شینودا، سایجون سوزوکیه‌پروشی تشیگاهارا و شو هئی ایما هورا اشاره کرد.

۱. رجوع شود به رشد جوان، شماره ۹۱، مهرماه ۹۲.

دیار مهر

کارگردان: سعیده حمزه‌لو
تصویربردار: سعیده حمزه‌لو
تدوینگر: بهزاد محمدی

صدا: مجتبی لطفی
ایران، ۱۳۹۰
زمان: ۸ دقیقه و ۲۵ ثانیه

■ مگر نگرانی مدرسه این کار را کرد؟

مسئولان گفتند حمایت می‌کنند، اما زمانی که کار را شروع کردم نتوانستند از عهده هزینه‌هایش بر بیایند. شاید آموزش و پرورش باید از دانش‌آموزهایی که می‌خواهند فیلم

بسازند حمایت بیشتری بکنند، من مشکل مالی ندارم، اما فکر می‌کنم این جور حمایت‌ها باعث تشویق می‌شوند.

■ یعنی اگر حمایت می‌شدی دوباره فیلم می‌ساختی؟
چرا که نه.

دست خان‌بابا معتضدی می‌رسد. او بلافاصله فیلم‌برداری را شروع می‌کند و می‌شود اولین فیلم‌بردار حرفه‌ای ایران و بعدترها - کمی قبل‌تر از تولد امثال ما - عنوان پدر فیلم‌برداری ایران را هم می‌گیرد.

خان‌بابا معتضدی با تلاش‌های بسیار برای اولین بار سالنی برای خانم‌ها فراهم کرد تا آنها هم بتوانند به سینما بیایند. سپس به پیشنهاد کلنل علی‌نقی وزیری سینمایی با نام «پری» برای خانم‌ها راه انداخت. بعد از آن هم لابد از ساختن

سینما خیلی خوشش آمد و کلنگ چند سینمای دیگر را هم به زمین کوبید. در کارنامه کاری او چهارصد متر فیلم‌برداری از محمدحسن میرزا ولیعهد احمدشاه، فیلم‌برداری از گشایش مجلس مؤسسان، تاج‌گذاری رضاشاه، مراسم کلنگ‌زنی بنای راه‌آهن تهران، فیلم‌برداری از تجهیزات شرکت نفت ایران و انگلیس در جنوب و... وجود دارد.

او فیلم‌بردار نخستین فیلم بلند ایرانی به نام «آبی و رابی» نیز است.